

ADVIESBRIEVEN VAN JE DIERENARTS

ADVIESBRIEF 52

ATOPIE BIJ DE KAT (1)

(FELIENE ATOPISCHE DERMATITIS)

Wat is atopie?

Een kat in huis hebben die voortdurend krabt, aan de buik of pootjes likt, of waarbij je kaalplekken opmerkt, dat is niet prettig. Maar voor de kat die jeuk heeft, is dit nog veel erger! Feliene atopische dermatitis is een aandoening waarbij het immuunsysteem overdreven reageert op onschuldige stoffen uit de omgeving. Zo'n FAP komt geregeld voor bij katten. Atopie **gaat jammer genoeg niet vanzelf over**, maar is gelukkig **wel behandelbaar**.

Hoe toont atopie zich?

FAP kan zich op verschillende manieren uiten. De meest voorkomende huidproblemen bij katten met atopie zijn:

- '*miliaire dermatitis*': kleine korstjes verspreid over het lichaam, die aanvoelen als korreltjes onder de vacht;
- '*eosinofiel granuloomcomplex*': huidletsels zoals plaques, zweren of knobbeltjes, vaak op de lippen, buik of dijen;
- '*symmetrische alopecia*': kaalplekken door overmatig likken, vaak op de buik, flanken of binnenzijde van de dijen;
- *hoofd- en nekjeuk*: hevig krabben aan het hoofd en de nek, soms met wondjes tot gevolg.

Bij FAP gaat het immuunsysteem van de kat sterk reageren op stoffen uit de omgeving (omgevingsallergenen). Denk daarbij onder meer aan huisstofmijt, gras- en boompollen, bepaalde schimmels of gisten en huidschilfers van mensen of andere dieren. Als een kat daarmee in contact komt, ontstaat er een ontstekingsreactie in de huid, die op haar beurt leidt tot jeuk. De kat gaat krabben, likken en bijten aan de huid. Hierdoor kunnen microscopisch kleine wondjes ontstaan en raakt de natuurlijke huidbarrière verstoord. Vervolgens kunnen bacteriën en gisten van deze situatie profiteren en bijkomende huidinfecties veroorzaken, die de jeuk nog verergeren.

Een kat wordt niet geboren met atopie, maar wél met de aanleg om de ziekte te ontwikkelen. Naarmate zo'n kat met aanleg meer en meer in contact komt met omgevingsallergenen, zullen de eerste symptomen (met name jeuk) ontstaan, meestal tussen de leeftijd van 6 maanden en 3 jaar.

Hoe stellen we de diagnose?

De diagnose van atopie bij de kat is complex, omdat er geen enkele test bestaat die de aandoening rechtstreeks bevestigt. De dierenarts zal dus **stap voor stap** andere oorzaken moeten uitsluiten.

Stap 1 – Parasieten uitsluiten

De dierenarts zal eerst nagaan of er sprake is van een parasitaire infectie. Jeuk bij katten heeft vaak te maken met vlooiën. Zelfs één vlooiënbeet kan bij een gevoelige kat al voor hevige jeuk zorgen. We kijken na of de kat correct behandeld werd met een vlooiënproduct, en onderzoeken de vacht op vlooiënuitwerpselen. Eventueel nemen we een huidstaaltje voor microscopisch onderzoek naar een andere parasiet: de mijt.

Stap 2 – Huidinfecties behandelen

Katten met atopie vertonen geregeld secundaire infecties met bacteriën of gisten. Die vereisen altijd een behandeling. Afhankelijk van de ernst en de plaats kiezen we voor zelf, shampoo of tabletten.

Stap 3 – Voedseltest

Een voedseltest helpt om een voedselallergie uit te sluiten of te bevestigen. Voedselallergie komt bij katten nog wat frequenter voor dan bij honden en kan identieke huidklachten veroorzaken als atopie. Tijdens de voedseltest eet de kat uitsluitend een hypoallergene voeding. Dit is een voeding waarbij de aanwezige eiwitten en koolhydraten zodanig klein zijn afgebroken dat het immuunsysteem ze niet meer herkent. Of we kiezen voor een voeding op basis van eiwitten waaraan de kat nog nooit eerder is blootgesteld (zoals konijn, eend of insecten). De allergietest duurt minimaal 8 weken en het is heel belangrijk dat de kat **énkel de speciale voeding** eet. Dus geen stukjes vlees, vis of andere tafelrestjes, en ook geen snoepjes (tenzij hypoallergene varianten). Katten die buiten komen, mogen tijdens de test niet jagen.

Het resultaat van de voedseltest gaat ons veel leren:

- *De jeuk verdwijnt volledig:* de diagnose is een voedselallergie. De kat zal levenslang de hypoallergene voeding of een voeding op basis van een nieuw eiwit krijgen.
- *De jeuk blijft even erg* of verbetert nauwelijks: een voedselallergie is weinig waarschijnlijk en atopie is de meest waarschijnlijke diagnose.
- *Gedeeltelijke verbetering:* soms heeft een kat een combinatie van voedselallergie én atopie.

Kunnen we atopie behandelen?

Gelukkig wel ! We kunnen een kat helaas niet genezen van atopie, maar we kunnen wel de jeuk verlichten en beschadiging van de huid voorkomen.

Er zijn **verschillende manieren** om een kat met atopie te behandelen. Belangrijk: de **meeste behandelingen moeten levenslang** worden voortgezet. In deze adviesbrief raken we dit onderwerp maar kort aan. Een uitvoerigere toelichting bij mogelijke behandelwijzen en geneesmiddelen vind je in Adviesbrief 53.

Er zijn in essentie vijf behandelopties:

- desensibilisatie met een allergeenspecifieke immunotherapie;
- het remmen van de ontstekingsreacties met een cortisonetherapie;
- het toedienen van ciclosporines om een te sterke immuunrespons te onderdrukken;
- een lokale behandeling met spray of zalf;
- off-label medicatie (doeltreffend volgens wetenschappelijke inzichten of klinische ervaring maar voor atopie nog niet officieel geregistreerd).

Naast deze behandelopties kan de gezondheid van de huid nog op verschillende manieren ondersteund worden, bijvoorbeeld met voedingssupplementen, een goede omgevingshygiëne en een duwtje in de rug bij het poetsen.

Tot besluit

Het is duidelijk dat atopie bij de kat een complexe aandoening is. Dit geldt zowel voor de diagnosestelling als voor de behandeling. Je dierenarts is dan ook het best geplaatst om tussen de verschillende behandelopties een afweging te maken of combinaties te kiezen. De therapie kan in de loop van het behandelproces ook bijsturing behoeven. Begeleiding door je dierenarts is dus van groot belang om je kat zo snel mogelijk te verlossen van zijn jeuk en om dat comfort ook tijdens het verdere verloop van zijn leven te bewaren.

Neem gerust contact op met je dierenarts als je vragen hebt en zeker als de klachten van je kat veranderen of verergeren.

Deze adviesbrief © is een uitgave van dierenartsenpraktijk **DAP De Vrijheid** in Hoogstraten.

Andere adviesbrieven van DAP De Vrijheid kan je **gratis downloaden** op dapdevrijheid.be. Voor meer diepgaand advies bel je best voor een afspraak (tel. 03 314 87 67).

Blijf op de hoogte van de laatste praktijknieuwtjes en laat horen wat je van ons vindt op Google of facebook.com/dapdevrijheid/